

Наука «Міжнародна економіка» входить до циклу загальноосвітніх економічних курсів на всіх факультетах (крім 6601, де є вибірковим, та 6103, де вивчається за 10-кредитною програмою) і спирається на раніше засвоєні студентами предмети: «Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка» та ін.

Серед завдань слід відзначити такі, які є складовими компетентісного підходу. Наприклад, при вивченні теми «Системоутворюючі елементи міжнародних економічних відносин» – це вміння проводити дослідження міжнародного характеру; виокремлення особливостей і тенденцій сучасного цивілізаційного розвитку; здатність до аналізу та синтезу; навички управління інформацією; вміння взаємодіяти при роботі в команді; здатність засвоювати знання на практиці та прогнозувати зміни економічних показників під впливом глобальних процесів; здатність працювати самостійно та породжувати нові ідеї (креативність).

Такі навички, набуті в процесі навчання є конкурентною перевагою сучасного випускника вищої кваліфікації на ринку праці. Навчальний курс з перспективного напрямку Big data або «великі дані», присвячений аналізу великого обсягу інформації і є надзвичайно популярним, зокрема у Гарвардському університеті. Фахівці в цій області високо цінуються за вміння працювати з великими обсягами інформації, пропонувати рішення у випадках, коли звичайні методи обробки інформації безсилі. Дефіцит ринку США за big data – фахівцями оцінюється в 200 тис. осіб до 2018 року і такі дані називають «другою нафтою» [4].

Ще одним напрямком впровадження компетентісного підходу є адаптація науки «Міжнародна економіка» для студентів різних напрямків підготовки. Зокрема, підготовлена Робоча навчальна програма для студентів спеціальності «Маркетинг», де додатково вивчаються такі питання, як, наприклад, у темі «Міжнародна економічна діяльність» - особливості маркетингової діяльності міжнародної фірми; в темі «Світовий ринок товарів і послуг» – фактори ціноутворення в міжнародному маркетингу тощо.

Для спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування» зосереджується увага на питаннях специфічних для даної сфери.

Важливим напрямком підходу є широке впровадження активних методів навчання: вирішення задач за темою, мозкова атака, ділові ігри, дискусії з елементами аналізу, дискусія – обговорення, презентація – обговорення, робота в малих групах, кейс-метод, проведення вікторин, колоквиумів тощо. При цьому формуються креативні знання-уміння, обговорювані питання набувають іншого спрямування, а саме: змодельуйте..., розробіть проект..., дайте характеристику, використовуючи..., спрогнозуйте..., зробіть висновки...

Потребує вдосконалення інструментарій оцінки фахової компетентності випускників, можливо через опитування роботодавців та самих спеціалістів.

Отже, головною метою компетентісного підходу є підсилення практичної спрямованості фахової освіти, при збереженні всіх базових фундаментальних принципів навчання.

Література

1. Key Competencies. A developing concept in general compulsory education. Eurydice. The information network on education in Europe, 2002. – 28 p.
2. Доклад о прогрессе, достигнутом Группой экспертов по Компетенциям в области образования в интересах устойчивого развития ЮНЕСКО, 2013.
3. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань бакалаврського рівня з науки «Міжнародна економіка» для всіх напрямків підготовки (крім 6503 та 6402) / уклад.: Е.Ю. Молчанова, І.П. Ольшевська, І.А. Зарицька, К.В. Антонюк, 2014 – 62с.
4. Друга нафта. В Україні з'являється онлайн-курс з Big data – найбільш затребуваної в світі ІТ-професії. – Я. Золотніков, О. Бондарев, 2016.

Омельянюк О.В., старший викладач кафедри іноземних мов факультету фінансів і кредиту

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ – ЯК ЗАПОРУКА РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ВИЩІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

У XXI столітті завдяки інтеграції України в єдиний Європейський освітній простір вища професійна освіта в Україні зазнала значної модернізації. Викладання у вищих навчальних закладах базується на особистісно-орієнтованій парадигмі, де компетентісний підхід є пріоритетним. Для того, щоб реалізувати компетентісний підхід треба з'ясувати, хто є учасником процесу його вті-

лення. Перш за все, це – усі викладачі університету і кожний конкретний викладач. Другий учасник навчального процесу – суб'єкт навчання, студенти і кожний конкретний студент. Компетентнісний підхід робить акцент не на зміст, а на результати навчання, які зможуть адаптуватися до мінливих потреб студентів, викладачів і спільноти. Результати навчання проявляються у формі компетенцій. Компетенції відображають здатність людини продуктивно діяти в професійних ситуаціях. Компетентнісний підхід означає чітке визначення того, що студент вивчить, опанувавши певний розділ, курс на програмному рівні. Новим в освіті є визначення того, що студент вивчить за аудиторний час, або за семестр (зазвичай 17 тижнів). Застосування компетентнісного підходу в освіті дозволяє студенту вивчати матеріал за його / її власним темпом.

Перед викладачем стоїть задача відбору змісту матеріалу, яке має відображати цілісний досвід рішення життєвих проблем, виконання ключових (які відносяться до багатьох соціальних сфер) функцій, соціальних ролей, компетенцій і який не є тільки способом отримання знань.

Викладачі хочуть не тільки, щоб їхні студенти отримували задоволення від процесу навчання, а також важливим для них є дисципліна та контроль з боку викладача на занятті в університеті. Дискусія стосовно того, який метод навчання кращий: той, де головний в класі – викладач (teacher-centered) чи студентоцентризований (student-centered) ведеться протягом багатьох років. Деякі студенти стверджують, що викладач-центризована освіта є ефективнішою стратегією. Хоча кожен викладач має свою власну думку і певні ідеї стосовно того, який тип освіти найкращий, але існують як переваги, так і недоліки кожного підходу.

Викладач-центризований тип передбачає, що саме викладач є головною фігурою у цій моделі. Студенти розглядаються як «порожні судини», чия основна роль полягає у пасивному сприйнятті інформації з кінцевою метою тестування і отримання оцінки. Головна місія викладача – передати знання своїм студентам. Результати засвоєння знань студентів вимірюються шляхом написання об'єктивних тестів на оцінку. У викладач-орієнтованій освіті студенти фокусують всю свою увагу на вчителя. Вчитель говорить, у той час як студенти виключно слухають. Зосередження уваги студентів на викладачі може набриднути студентам, вони можуть думати про своє і, таким чином, можуть пропустити важливі факти. За такої освіти студенти не можуть проявити себе, задати питання і направляти своє власне навчання.

Під час студентоцентризованого навчання студенти замість того, щоб виключно слухати викладача, взаємодіють з ним в однаковій мірі. Заохочується групова робота, студенти вчать співпрацювати і взаємодіяти один з одним. Студенти набувають важливих комунікативних навичок і вміння співпрацювати через групову роботу.

Викладач має тренувати студентів і полегшити їх навчання і загальне розуміння матеріалу. Результати навчання студентів вимірюються через формальні і неформальні форми оцінювання, такі як групові проекти, студентські портфоліо і участь на заняттях. Оскільки одна з основних ідей компетентнісного підходу полягає в тому, що освіту (як результат і цінність) не може хтось або щось дати. Її треба здобути і присвоїти у вигляді знань, умінь, навичок і способів їх пред'явлення світу тільки в процесі активної самостійної діяльності студентів. На цьому етапі у студентів формується навчально-дослідницька компетентність.

*Осокіна А.В., к.е.н.,
доцент кафедри менеджменту*

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ – ОСНОВА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Підготовка професійних управлінців для різних сфер економіки — завдання, що постає перед навчальними закладами, орієнтованими на випуск фахівців у галузі менеджменту, — вимагає особливих умов і підходів. Одною з важливих особливостей сучасної менеджмент-освіти є створення таких умов навчання, у яких студент виступає ключовим клієнтом навчального процесу, навколо вимог якого повинен будуватись освітній процес. У такому разі, мова йде про реалізацію ідеї студентоцентризму через надання таких компетенцій клієнтам освітньої системи, які би забезпечили їх конкурентоспроможність і ринкову вартість.

Головною компетенцією сучасного керівника виступає його спроможність за різних факторів середовища знаходити правильні рішення у складних ситуаціях. При цьому важливу роль відіграє спроможність інтеграції знань з різних економічних і менеджмент-дисциплін у процесі прийняття рішень. Таким чином, на сучасному етапі розвитку менеджмент-освіти в Україні важливими є не тільки зміна змісту освіти через введення нових навчальних курсів, але й зміна форми та стилю передачі знань і набуття компетенцій.